

כללי הבנקאות (רישוי) (תנאי אירוח סולק), התשע"ח-2018

בתוקף סמכותי לפי סעיף 36יב1 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 ¹ בהסכמת שר האוצר, אני קובעת כללים אלה:		
הגדרות	.1	בכללים אלה -
		"אירוח" – העמדת תשתית, לרבות תשתית מחשוב, של סולק מארח לצורך ביצוע סליקת עסקאות בידי סולק מתארח;
		"ארגון בין-לאומי" – ארגון בין-לאומי העוסק בתחום כרטיסי החיוב ואשר הסולק המארח התקשר איתו.

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 232; התשע"ז, עמ' 364.

<p>(א) לצורך האירוח סולק מתארח יעמוד בתנאים האלה:</p> <p>(1) הוא מקיים הוראות כל דין וכל הסדרה, הנוגעות לפעילותו כסולק, לרבות פעילותו על גבי התשתיות שסיפק לו הסולק המארח;</p> <p>(2) הוא לא יעמיד את המשך פעילות הסולק המארח בסיכון משמעותי;</p> <p>(3) הוא מוסר את הפרטים הדרושים לסולק המארח לפי הוראות דין או הסדרה או כללי הארגונים הבין-לאומיים;</p> <p>(4) יש לו תשתיות מחשוביות ותהליכים נאותים לניהול פעילות הסליקה מול לקוחותיו, בין היתר ומבלי לגרוע מהוראות כל דין, בהיבטים של מניעת הלבנת הון ומימון טרור, מניעת הונאות, אבטחת מידע ושירות ללקוח, בין שהוקמו בידו ובין שהוקמו באמצעות אחרים.</p> <p>(ב) מצא סולק כי סולק אשר ביקש להתארח אצלו לא עומד בהוראות סעיף קטן (א)(1), (2) או (4), רשאי הוא, באישור המפקח, שלא להתקשר עמו.</p> <p>(ג) מצא סולק מארח כי הסולק המתארח סולק עסקאות של לקוח או קבוצת לקוחות שהסולק המארח לא היה מתקשר עמם על פי המדיניות שלו או במהלך העסקים הרגיל שלו, וכי קיים חשש של ממש שקיים סיכון משמעותי לסולק המארח בשל הסליקה האמורה, רשאי הסולק המארח, לאחר בירור עם הסולק המתארח, שלא לסלוק את עסקאות הלקוח או קבוצת הלקוחות האמורה; הפסיק הסולק המארח את הסליקה של עסקאות הלקוח או הקבוצה כאמור, רשאי הסולק המתארח להביא את הנושא לדיון בפני המפקח, והמפקח רשאי להורות לסולק המארח לשנות את החלטתו.</p> <p>(ד) מצא סולק מארח כי סולק המתארח אצלו מפר הפרה מהותית את הוראות הדין או ההסדרה, הנוגעות לפעילות הסליקה של הסולק המארח או הסולק המתארח, או מעמיד בסיכון משמעותי את המשך פעילותו של הסולק המארח, או אינו מוסר פרטים מהותיים הדרושים לסולק המארח לפי הוראות דין או הסדרה או כללי הארגונים הבין-לאומיים, או מפר הפרה מהותית את הסכם האירוח, הסולק המארח רשאי לסיים את ההתקשרות לאירוח, 7 ימים לאחר קבלת אישור המפקח או במועד אחר שהורה לו המפקח.</p>	<p>2.</p>	<p>תנאי האירוח</p>
--	-----------	--------------------

<p>(א) הסכם אירוח בין סולק מארח לסולק מתארח, הכולל את תנאי האירוח ייערך בכתב ויקבע אירוח לתקופה קצובה; בהסכם יתוארו בצורה ברורה כל ההיבטים המהותיים שבאירוח, לרבות התנאים בעניין הפסקת האירוח.</p>	<p>3.</p>	<p>הסכם האירוח</p>
<p>(ב) הסכם אירוח יכול להתחייבות של הסולק המארח להמשיך ולסלוק עסקאות של לקוחות של הסולק המתארח, במקרה של ביטול רישיונו של הסולק המתארח או ביטול ההתקשרות בין הסולק המארח לסולק המתארח וזאת לתקופה של 7 ימי עסקים ממועד ביטול הרישיון או ביטול ההתקשרות, לפי העניין; במקרה זה, הסולק המארח לא ירע את תנאי ההתקשרות שנקבעו בין הסולק המתארח לבין לקוחותיו; על אף האמור בסעיף קטן זה, סולק מארח רשאי שלא להמשיך ולסלוק עסקאות של לקוחות של הסולק המתארח, בהתקיים התנאים הקבועים בסעיף 2(ג).</p>		
<p>(ג) סולק מארח רשאי לכלול בהסכם האירוח תנאים סבירים המאפשרים קבלת שיפוי או פיצוי מצד הסולק המתארח במקרה של הפרת תנאי ההסכם, הדין או ההסדרה, וכן הפרת תנאים הקבועים בכללי הארגונים הבין-לאומיים.</p>		
<p>סולק מתארח וסולק מארח ינהלו משא ומתן בתום לב בנוגע למחיר האירוח וידווחו למפקח על המחיר שהוסכם, אם הוסכם.</p>	<p>4.</p>	<p>מחיר האירוח</p>
<p>(א) סולק מתארח יוכל להתארח, גם אם עסקאותיו אינן מזוהות על ידי ארגון בין-לאומי, ובלבד שמתקיימים שני אלה: (1) מספר המסופים בנקודות המכירה (POS) המחוברים למערכת כרטיסי חיוב "אשראית EMV" לא עולה על 50 אחוזים ממספר המסופים הכולל בישראל; (2) היקף הסליקה השנתי של העסקאות של כלל לקוחותיו לא יעלה על 4 מיליארד שקלים חדשים.</p>	<p>5.</p>	<p>מגבלות סליקת סולק מתארח</p>
<p>(ב) על סולק מתארח, שעסקאותיו מזוהות על ידי ארגון בין-לאומי, לא תחול המגבלה המפורטת בסעיף קטן (א), אלא אם כן נקבע אחרת ברישיון הסליקה שלו. (ג) לעניין סעיף זה, "עסקאות מזוהות" – עסקאות שמזוהות על ידי ארגון בין-לאומי כנסלקות על ידי הסולק המתארח.</p>		

קרנית פלוג

נגידת בנק ישראל

ד' בתמוז התשע"ח

(17 ביוני, 2018)

(חמ 3-5502)

דברי הסבר

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז – 2017 הוסיף לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א – 1981 (להלן – החוק) את סעיף 136ב, הקובע כי סולק יאפשר לסולק מתארח לבצע סליקה באמצעותו. הסעיף מסמיך את הנגידה לקבוע כללים להסדרת מעמדו ופעולתו של סולק מתארח, ובכלל זה תנאי האירוח.

סולק מתארח מוגדר בסעיף 136ב(ג) לחוק כסולק שאינו מחובר באופן ישיר למערכת התשלומים (כהגדרתה בחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008) ומבצע סליקה באמצעות סולק אחר, שאינו סולק מתארח. המונח "סולק" מוגדר בסעיף 36ט לחוק כמי שהינו בעל רישיון סליקה, ולכן, **האפשרות להתארח לפי הוראות החוק נתונה לסולקים בעלי רישיון בלבד.**

לסעיף 1 בסעיף זה הוגדרו מונחים בהם נעשה שימוש במסגרת הכללים. לעניין הגדרת המונח "אירוח", הסעיף קובע כי מהות האירוח הינו העמדת תשתית, לרבות תשתית מחשוב, של סולק מארח לצורך ביצוע סליקת עסקאות בידי סולק מתארח. הכנת תשתית לצורך סליקה הינה מורכבת ולוקחת זמן רב ולכן מהווה חסם כניסה לשוק הסליקה. האירוח יקל על כניסתם של גופים חדשים לשוק הסליקה, אשר בו פועלות כיום שלוש חברות עיקריות. בנוגע להיבטים טכנולוגיים אחרים הנדרשים לצורך פעילותו של סולק חדש, קבלת שירותים הקשורים להיבטים אלה, ככל שאלה יידרשו לסולק חדש, יכולים להיקבע במשא ומתן עם סולק מארח או עם גורמים אחרים המספקים שירות זה.

לסעיף 2 סעיף זה קובע את התנאים בהם הסולק המתארח חייב לעמוד לצורך האירוח.

במקרה בו סולק מצא כי סולק אשר ביקש להתארח אצלו אינו עומד באחד התנאים המפורטים בסעיפים 2(א), (2), (4), הוא יהיה רשאי, באישור המפקח, שלא להתקשר עמו. בנוסף, במקרה בו, לאחר ההתקשרות לאירוח, מצא הסולק המארח כי הסולק המתארח אינו עומד בתנאים המפורטים בסעיפים 2(ג) או 2(ד), הסולק המארח יהיה רשאי, לפי העניין, להפסיק את הסליקה או לסיים, לאחר קבלת הסכמת המפקח, את ההתקשרות לאירוח.

לסעיף 3 סעיף זה קובע הוראות בעניין הסכם האירוח בין הסולק המארח והסולק המתארח. הסעיף קובע, בין היתר, כי ההסכם יכלול התחייבות של הסולק המארח להמשיך ולסלוק עסקאות של לקוחות של הסולק המתארח, במקרה של ביטול רישיונו של הסולק המתארח או ביטול ההתקשרות, וזאת על מנת לסייע ללקוחות אלה, במקרה של ביטול כאמור, בהליך ההתקשרות שלהם עם סולק אחר ולשמור על הרציפות העסקית של לקוחות אלה. האמור לא יחול לגבי לקוחות שביחס אליהם מתקיימים התנאים הקבועים בסעיף 2(ג).

לסעיף 4 בהתאם לסעיף 36יב(ב) לחוק, במקרה בו לא הגיעו סולק וסולק מתארח להסכמה לגבי מחיר האירוח, הנגידה תיתן להם הוראות בעניין המחיר שישלם הסולק המתארח. סמכות זאת תחול גם כאשר הסולקים לא הגיעו להסכמה על מחיר האירוח כי הסולק המתארח ביקש מחיר שאינו מוסכם על הסולק המתארח, וזאת ללא טעמים סבירים, לרבות בנוגע לעלויות האירוח, והוא נקבע בשיעור גבוה על מנת להוות חסם כניסה לסולקים חדשים לשוק הסליקה. אם הסולקים הגיעו להסכמה בדבר המחיר כאמור, עליהם לדווח למפקח על המחיר שהוסכם.

לסעיף 5 עסקאות הסולקים הקיימים בשוק מזוהות כיום על ידי הארגונים הבין-לאומיים באמצעות קוד ייחודי המאפשר להם לזהות את העסקאות של כל סולק ולייחס לו את הסיכונים הנובעים מסליקת עסקאות אלו, לרבות סיכוני אשראי, סיכוני מוניטין וסיכונים משפטיים, הכוללים, בין היתר, סיכונים בעניין איסור הלבנת הון. עסקאות של סולק מתארח שלא יהיה מזוהה על ידי הארגון הבין-לאומי, בין באמצעות קוד ייחודי ובין בדרך אחרת, ייוחסו לסולק המתארח, וכך גם כל הסיכונים הנובעים מעסקאות אלה. על כן, במטרה לצמצם את חשיפת הסולק המתארח בשל האירוח, למצבים בהם הוא עלול להיות נתון לסנקציות מול הארגונים הבין-לאומיים לרבות ביטול ההיתר שניתן לסולק על ידם, סולק שאינו מזוהה כאמור יוגבל בהיקף פעילותו במסגרת האירוח, וזאת כל עוד מספר המסופים בנקודות המכירה (POS) המחוברים למערכת כרטיסי חיוב "אשראית EMV" אינו עולה על 50 אחוזים ממספר המסופים הכולל בישראל. תנאי זה נקבע מאחר שכיום ישנו חסם טכנולוגי המונע סליקת עסקאות מסויימות על ידי סולקים חדשים ללא אירוח. חסם זה אינו קיים לגבי עסקאות במערכת "אשראית EMV", ולכן ככל שהשימוש במערכת ייגבר, סולק חדש יוכל לסלוק יותר עסקאות באופן עצמאי, ללא אירוח. בתקופה זו הסולק המתארח יוכל לעשות את הצעדים הנדרשים להקמת מערך סליקה אשר בו עסקאותיו יזוהו על ידי הארגון הבין-לאומי. במקרה בו הסולק מזוהה על ידי הארגון הבין-לאומי, ההגבלה הקבועה בסעיף לא תחול.